

ASIANAJOTOIMISTO
AASA-LAW

Kutsu 12.2.2016 (HE 4/2016 vp)

LAUSUNTO EDUSKUNNAN LAKIVALIOKUNNALLE

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi rikoslain 10 luvun sekä pakkokeinolain 6 ja 7 luvun muuttamisesta

Suomen Asianajajaliiton edustaja on kutsuttu asiantuntijana kuultavaksi käsiteltäessä hallituksen esitystä HE 4/2016 vp

Suomen Asianajajaliiton rikosprosessioikeuden asiantuntijaryhmän jäsenenä esitän tämän johdosta seuraavan.

Hallituksen esitys perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2014/42/EU, joka on edellyttänyt rikoslain 10 luvun sisällön tarkistamista. Direktiivistä johtuen myös rikoslain 10 luvun 3 §:n laajennetun hyödyn menettämistä koskevaan säännökseen on esityksessä tehty olennaisia muutoksia. Laajennetun rikoshyödyn menettämistä koskevaa harkintaa ohjaavia kriteerejä on direktiivin perusteella selvennetty. Samalla laajennetun hyödyn tuomitsemisen mahdollistavien nimettyjen rikosten luetteloa on aiempaan nähden olennaisesti laajennettu. Ehdotetut rikoslain 10 lukuun esitetyt muutokset muuttavat korkeimman oikeuden ratkaisukäytännön pohjalta muotoutunutta oikeustilaa mahdollistaen esitutkintaviranomaisille aiempaa helpommin rikoshyödyn takaisinsaannin.

Laajennettuun rikoshyötyyn sovelletaan jo nykyisessä laissa normaalia matalampaa näyttökynnystä (on syytä olettaa). Edellisen kerran menettämisseuraamuksia koskevia säännöksiä uudistettaessa hallituksen esitykseen sisällytetty käännetty todistustaakka jätettiin laki- ja perustuslakivaliokuntakäsittelyssä pois (PeVL 33/2000 ja LaVM 14/2001).

Tuolloin todetut perus- ja ihmisoikeuksiin liittyvät ongelmat ovat edelleen ajankohtaisia.

Hallituksen esityksessä ei ole esitetty sellaisia perusteluita, jotka puoltaisivat käännettyä todistustaakkaa. On tärkeää huomioida se, että hallituksen esityksen taustalla oleva direktiivi ei sisällä käännettyä todistustaakkaa.

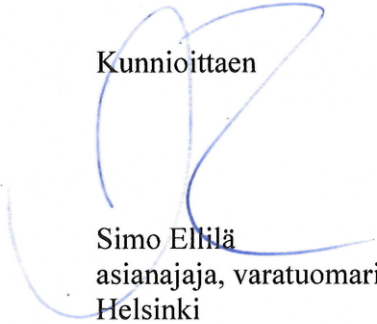

ASIANAJOTOIMISTO
AASA-LAW

Rikoshyödyn mahdollinen tuomitseminen on harkittavana rikosprosessin yhteydessä, jossa käännettyä todistustaakkaa ei aikaisemmin ole sovellettu vastaajan vahingoksi. Käännettyä todistustaakkaa on pidettävä myös erityisen vieraana modernissa suomalaisessa ja eurooppalaisessa rikosoikeudellisessa sääntelyssä, jossa viime vuosina ovat korostuneet perus- ja ihmisoikeuksiin liittyvät kysymykset.

Helsingissä 18. helmikuuta 2016

Kunnioittaen

Simo Ellilä
asianajaja, varatuomari
Helsinki
www.aasa-law.fi